

onderstreepten) de *Sicherheitspolizei* talloze personen om de meest verschillende redenen in arrest nam en in gevangenen of concentratiekampen opsloot. Wat de ons in het bijzonder interesserende illegale werkers betreft: zij werden behalve in gevangenen, ook wel in kampen als Schoorl, Amersfoort en Vught vastgehouden terwijl hun zaak bij de *Sicherheitspolizei* nog in onderzoek was; dat onderzoek kon eindigen met vrijlating, met overdracht aan de Duitse justitie, of met *Abtrennung*, d.w.z. met het opleggen van *Schutzhaft*. Bij overdracht aan de Duitse justitie konden die illegale werkers, voor hun proces begon, nog heel wel een tijdlang in het concentratiekamp gedetineerd blijven (men denke aan de OD'ers in Amersfoort), en als *Schutzhaft* opgelegd was, werden zij, totdat in januari '43 Vught in gebruik genomen was (Amersfoort werd toen ontruimd), steeds naar concentratiekampen in Duitsland overgebracht - van januari '43 af geschiedde dat slechts met de 'zware' gevallen: de 'lichte' en 'middelbare' werden nadien in Vught opgesloten; dat kon geschieden voordat van het *Reichssicherheitshauptamt* het officiële *Schutzhaftbefehl* ontvangen was. Het kampcomplex te Vught, waarvan een *Jugenddurchgangslager* deel uitmaakte, kende dus een *Schutzhaftlager* en er kwam, zoals wij in hoofdstuk 4 memoreerden, in de zomer van '43 ook een *Polizei-* of '*SD*'-*Lager*, dat uitsluitend gevuld was met *Untersuchungshäftlinge*.

In hoofdstuk 4 wezen wij er ook op dat in de zomer van '43, toen Amersfoort opnieuw met gevangenen gevuld werd, door Deppner, chef van de *Abteilung IV* (*Gegnerbekämpfung*) in de staf van de *Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD*, bepaald werd dat Amersfoort (door hem toen tot '*Erweitertes Polizeigefängnis*' herdoopt) en Vught elk een eigen functie zouden krijgen: Amersfoort als detentie-oord van 'lichte' gevallen aan wie niet meer dan zes maanden *Schutzhaft* opgelegd zou worden (daaronder vielen, aldus Deppner, '*insbesondere Judenbegünstigung, Schwarzhandel und Arbeitsvertragbruch*'), en Vught als detentie-oord van diegenen voor wie een langere periode van *Schutzhaft* aangevraagd zou worden.¹ Is die richtlijn in het oog gehouden? Wèl in zoverre dat ontduikers van de arbeidsinzet over het algemeen niet naar Vught gezonden werden, maar helpers van Joden, zwarthandelaren en clandestiene slachters kwamen daar wel degelijk als *Schutzhäftlinge* terecht: in het *Schutzhaftlager* dus. Gedeeltelijk had Vught dus precies dezelfde functie als Amersfoort.

'Los nog van het feit', schreven wij in hoofdstuk 4, 'dat de groeiende omvang van het verzet, van het illegale werk en, niet te vergeten, van de econo-

¹ *Merkeblatt*, 30 juli 1943, van E. Deppner (*HSSuPF*, 53 a).